

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
13/1/2019

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Μόλις (ο Θηραμένης), αφού είπε αυτά, σίγησε και η Βουλή αυθόρμητα συγκατένευσε με φωνές επιδοκίμασias, ο Κριτίας, επειδή συνειδητοποίησε ότι, αν επιτρέψει στη Βουλή να αποφασίσει γι' αυτόν με ψηφοφορία, θα ξεφύγει και επειδή έκρινε ότι του ήταν αδύνατο να ανεχτεί κάτι τέτοιο, αφού πλησίασε και αντάλλαξε λίγα λόγια με τους Τριάκοντα, βγήκε έξω και πρόσταξε τους οπλισμένους με μαχαίρια να πάρουν θέση μέσα στη Βουλή σε φανερό σημείο κοντά στις δρύινες διαχωριστικές κατασκευές.

Στη συνέχεια, αφού μπήκε πάλι μέσα, είπε: «Εγώ, βουλευτές, πιστεύω ότι αυτό είναι καθήκον ηγέτη καθωσπρέπει, όποιος δηλαδή, όταν διαπιστώνει ότι οι φίλοι πέφτουν θύματα απάτης, δεν το επιτρέπει. Κι εγώ, λοιπόν, αυτό θα κάνω. Γιατί κι αυτοί εδώ που έχουν πάρει θέση κοντά στα διαχωριστικά δηλώνουν κατηγορηματικά ότι δε θα μας το επιτρέψουν, αν σκοπεύουμε να αφήσουμε ελεύθερο άνδρα που φανερά προσπαθεί να βλάψει το ολιγαρχικό πολίτευμα.

2.α. Τα επιχειρήματα που χρησιμοποίησε ο Θηραμένης για να ανασκευάσει τη σε βάρος του κατηγορία από τον Κριτία φαίνεται ότι πείθουν τους δικαστές για την ήπια και συνετή πολιτική του, με αποτέλεσμα οι τελευταίοι να τάσσονται με το μέρος του. Μετά, λοιπόν, την ολοκλήρωση της απολογίας του, η Βουλή φαίνεται ότι αποδέχεται αυθόρμητα και με φωνές επιδοκίμασias την αθώωσή του (εύμενώς έπιθορυβήσασα).

2.β. Ο Κριτίας βλέποντας την επιδοκίμαστική στάση των βουλευτών υπέρ του Θηραμένη, συνειδητοποίησε ότι αν επιτρέψει στους βουλευτές να αποφασίσουν μόνοι τους για την τύχη του Θηραμένη τότε αυτοί θα τον αθώωσουν και ο Θηραμένης θα αποτελούσε εμπόδιο για την επιβολή της εξουσίας του. Γι' αυτό το λόγο επιβάλλει φανερή ψηφοφορία και προστάζει τους οπλισμένους με τα μαχαίρια να πάρουν θέση μέσα στη Βουλή. Ο Κριτίας, επομένως, δεν διστάζει να χρησιμοποιήσει ωμή τρομοκρατία φέρνοντας τους νεαρούς μαχαιροφόρους μέσα στο Βουλευτήριο και βάζοντάς τους να σταθούν στο κιγκλίδωμα με τα εγχειρίδια στα χέρια, έτσι ώστε να τα βλέπουν οι βουλευτές και να τρομοκρατούνται.

Μετά το θάνατο του Θηραμένη η σκληρότητα του καθεστώτος των Τριάκοντα τυράννων έφτασε σε ακραίες μορφές: διωγμοί πολιτών, εξορίες, βασανιστήρια, δημεύσεις περιουσιών και θανατικές εκτελέσεις ήταν η συνέχεια της δράσης τους. Αυτό που συνάδει και από τα δύο κείμενα είναι ότι τα τυραννικά καθεστώτα χρησιμοποιούν τη βία και τον εκφοβισμό των πολιτών, προκειμένου να εδραιώσουν την εξουσία τους, καταπατώντας κάθε νόμιμη λειτουργία θεσμών, όπως η Βουλή.

3. Η καταπάτηση των ανθρωπίνων νόμων είναι εμφανέστατη στη δίκη του Θηραμένη και ασύστολη. Ο Κριτίας δεν διστάζει να χρησιμοποιήσει ωμή τρομοκρατία προς τους βουλευτές και να εξαλείψει το όνομα του αντιπάλου του από τον κατάλογο των «τρισχιλίων». Οι τρεις χιλιάδες (καταγεγραμμένοι σε ειδικό κατάλογο) ήταν τα πειθήνια όργανα των Τριάκοντα. Η Βουλή αποφάσιζε για την επιβολή της θανατικής ποινής τους

ενώ για τους εκτός καταλόγου δικαίωμα ζωής και θανάτου είχαν μόνοι οι Τριάκοντα. Ο Κριτίας με μίσος και ψυχρότητα διαγράφει το Θηραμένη από τον κατάλογο και εξαγγέλλει την καταδίκη του σε θάνατο. Οι τύραννοι, επομένως, φαίνεται ότι συχνά δεν τηρούν ούτε τους νόμους που οι ίδιοι είχαν ψηφίσει. Καταλύεται έτσι κάθε έννοια νομιμότητας και ο νόμος γίνεται παιχνίδι στα χέρια του ισχυρού της στιγμής.

4. α.

Χρονική Αντικατάσταση		
Ενεστώτας	παύεται	γράφουσι(ν)
Παρατατικός	ἐπαύετο	ἔγραφον
Μέλλοντας	παύσεται / παυθήσεται	γράψουσι(ν)
Αόριστος	ἐπαύσατο / ἐπαύθη	ἔγραψαν
Παρακείμενος	πέπαυται	γεγράφασι(ν)
Υπερσυντέλικος	ἐπέπαυτο	ἔεγράφεσαν

β. i) ὀρῶντος - ὀρῶντι - ὀρῶντα / ὀρῶντων - ὀρῶσι - ὀρῶντας
ὀρώσης - ὀρώση - ὀρῶσαν/ ὀρωσῶν - ὀρώσαις - ὀρώσας

ii) Οριστική: ὀρᾶς
Υποτακτική: ὀρᾷς
Ευκτική: ὀρῶς ἢ ὀρώης
Προστακτική: ὄρα

γ. τῆ βουλῆ → ταῖς βουλαῖς
τούς φίλους → τόν φίλον
ᾧ ἄνδρες → ἄνερ
πάντων → παντός
τήν κρίσιν → τὰς κρίσεις

5. ταῦτα: αντικείμενο σύστιχο στη χρονική μετοχή εἰπῶν
δήλη: κατηγορούμενο στο υποκείμενο του ρήματος ἢ βουλή
ἐπιθορυβήσασα: κατηγορηματική μετοχή συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος ἢ βουλή
ἐπιστήναι: αντικείμενο του ρήματος ἐκέλευσε, τελικό απαρέμφατο
ἐπί τοῖς δρυφάκτοις: εμπρόθετος προσδιορισμός του τόπου

6. γνωστός: γνούς / χειραψία: ἐγχειρίδια / σχήμα: ἔχοντας / νόμισμα: νομίζω / ὄντα: εἶναι /
ἐνόραση: ὀρών / βούληση: βουλή, βούληται / γράμμα: ἔγραψαν / αλοιφή: ἔξαλείφω, ἔξαλείφειν
/ κριτής: κρίσιν

**ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:
ΒΑΦΕΙΑΔΟΥ ΑΣΠΑΣΙΑ
ΣΚΑΡΛΑΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ**